وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت آموزشی

مرکز ملی آموزش مهارتی و حرفه ای علوم پزشکی

استانداردهای

دوره آموزش مهارتی و حرفه ای

1-1 **نام دوره :**

فارسی : مددکاری اجتماعی مراقبت تسکینی

انگلیسی : Palliative Care Social Work

1-2 **تعریف دوره :** این دوره برای فارغ التحصیلان مددکاری اجتماعی و مددکاران اجتماعی شاغل درمراکز درمانی به عنوان یکی از اعضای تیم بین رشته ای مراقبت در نظرگرفته می شود و هدف آن تجهیز مددکاران اجتماعی به دانش و مهارت های ضروری برای کار با افراد دارای بیماری های تهدید کننده زندگی و خانواده های آنها درتمامی مراحل مراقبت به ویژه در مراحل پایان زندگی می باشد.

1-3 **حداکثر ظرفیت پذیرش دوره :** 30

استاندارد دوم: پیش نیاز ها و ویژگی های مهارت آموزان

2-1 **مدرک تحصیلی :** کارشناسی مددکاری اجتماعی/ خدمات اجتماعی و بالاتر

2-2 **دوره ها و گواهینامه های معتبر :** -

2-3 **سایر شرایط :** دانش آموختگان روان شناسی و مشاوره شاغل در پست سازمانی مددکاری اجتماعی در مراکز درمانی، در صورت علاقمندی و برخورداری از سوابق کاری مرتبط در صورت قبولی در مصاحبه میتوانند در دوره شرکت کنند.

2-4 **شیوه پذیرش مهارت آموزان :** مصاحبه|آزاد|

2-4-1 **.شیوه پذیرش مهارت آموزن را توضیح دهید :**

مصاحبه توسط تیم مصاحبه کننده شامل توسط مسئول تدوین علمی دوره و یکی از مربیان (دارای تخصص دکتری مددکاری اجتماعی و سوابق مرتبط با دوره) به منظور بررسی مستندات و آخرین مدرک تحصیلی، میزان علاقمندی فرد، سابقه کاری مرتبط، ویژگی های جسمانی و روانی و فردی مهارت آموز انجام می شود و داوطلبانی که از نظر تیم مصاحبه کننده واجد شرایط شرکت در دوره شناخته می شوند برای ادامه فرآیند پذیرش مجاز خواهند بود. افراد با معرفی از محل کار و برخورداری از سوابق کاری مرتبط و پیشینه‌ی کار در نظام سلامت برخوردارند در اولویت پذیرش قرار دارند.

سایر روش ها :

استاندارد سوم: شرایط اختصاصی اجرای دوره

1-3 استاندارد های منابع انسانی تخصصی :

ردیف	نیروی تخصصی	رشته تحصیلی	مقطع	ویژگی های مورد انتظار	تعداد
1	مسئول علمی دوره	مددکاری اجتماعی	دکتري تخصصي (Ph.D)	استادیار/ حداقل3 سال سابقه آموزشی و 3 سال سابقه خدمت مددکاری اجتماعی	1
2	مربی	طب تسکینی	متخصص	استادیار/ حداقل3 سال سابقه آموزشی و 3 سال سابقه خدمت بالینی	1
3	مربی	مددکاری اجتماعی	دکتري تخصصي (Ph.D)	استادیار/ حداقل3 سال سابقه آموزشی و 3 سال سابقه خدمت مددکاری اجتماعی	1
4	مربی	روان شناسی بالینی	دکتري تخصصي (Ph.D)	استادیار/ حداقل3 سال سابقه آموزشی	0
5	مربی	مددکاری اجتماعی	کارشناسي ارشد	حداقل 5 سال سابقه کار حرفه ای در حوزه های مرتبط با دوره، سابقه آموزشی یا گذراندن دوره های مربیگری مورد تایید مرکز ملی/ 1 مربی به ازای هر 5 مهارت آموز	1

منابع انسانی تخصصی دوره با رعایت ضوابط و آیین نامه های اداری و استخدامی هیات علمی و غیر هیات علمی و متعهدین خدمت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

2-3 استاندارد های فضای فیزیکی :

ردیف	عنوان مکان	کاربری در ساختار کلی دوره	مشخصات	تعداد
1	کلاس		دارای استانداردهای لازم	1
2	Skill Lab		دارای استانداردهای لازم	1
3	سایر	بیمارستانها و مراکز درمانی و ...	دارای استانداردهای لازم و ارائه مراقبت های تسکینی و حمایتی	1

فضای فیزیکی اجرای دوره با رعایت ضوابط و استانداردهای فضاهای بهداشتی درمانی و آموزشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و مرکز ملی و دارای مجوزهای مربوط

6-3 استانداردهای تعداد نمونه و بیمار :

ردیف	عنوان نمونه / بیماری	ویژگی	تعداد
1	بیمار نیازمند به مددکاری اجتماعی مراقبت تسکینی	بیمار به ازای هر مهارت آموز 15	15
2	بیمار نما	هر یک از مهارت آموزان می تواند در کلاس و ایفای نقش، نقش بیمار نما را بپذیرد/ 5 بیمار نما به ازای هر مهارت آموز	5

دارای مجوز تولید /واردات از اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت و سایر سازمانهای مربوط

استاندارد چهارم: طرح دوره (CourseDesign)

1-4 **اهداف یادگیری :**

4-1-1 **هدف کلی :** ارتقای دانش و مهارت های اساسی و تخصصی مددکاران اجتماعی در عرصه مراقبت تسکینی و پایان زندگی

4-1-2 **اهداف ویژه در سه حیطه:**

شناختی:
- بیمار نیازمند به دریافت مراقبت حمایتی تسکینی را شناسایی کند.
- با استفاده از دستورالعمل های تخصصی، بیماران نیازمند دریافت مراقبت را مورد ارزیابی روانی اجتماعی قرار دهد.
- با استفاده از مهارت مصاحبه‌ای انگیزشی، انگیزه‌های درونی بیماران مقاوم و خانواده ها برای دریافت مراقبت را بیدار کند.
- تفکر انتقادی و روان شناسی مثبت در زمینه مراقبت تسکینی را بکار گیرد.
- با پریشانی روانی و اجتماعی و رنج بیمار و خانواده مواجه شده و با برقراری ارتباط همدلانه و حرفه ای در جهت تسکین آن اقدام کند.
- با جلب مشارکت بیمار و سایر ذی‌نفعان، برنامه‌ی حمایت و اهداف حمایت از بیمار را تهیه کند.
- مداخلات فردی، گروهی و جامعه ای مددکاری اجتماعی را بر اساس دستورالعمل های موجود در مورد بیماران و خانواده ها انجام دهد.
- رویکرد مدیریت مورد و سایر رویکردهای مرتبط مددکاری اجتماعی را در ارائه مراقبت حمایتی تسکینی از بیمار و خانواده بکارگیرد.
- مداخلات بالینی براي چگونگي مراقبت از فرد وخانواده و همچنین مداخله در بحران و انتقال خبر بد Bad News))را با همکاری تیم چند رشته ای مراقبت انجام دهد.
- مراقبت های پایان زندگی و سوگ را برای بیمار و خانواده انجام دهد.
- همه‌ی فعالیت‌های انجام گرفته در جریان حمایت را مستند کند و به صورت منظم به همه‌ی ذی‌نفعان بازخورد مناسب ارائه کند.
- برنامه‌ی حمایت را اجرا و با استفاده از شاخص‌های پیشرفت، میزان دست‌یابی به اهداف مراقبت را ارزشیابی کند.
- در صورت دست‌یابی بیمار به اهداف مراقبت، پس از هماهنگی‌های مورد نیاز با ذینفعان، به فرآیند حمایت خاتمه دهد.
- تکنیک های خود مراقبتی را برای کاهش پیامدهای ناشی از کار با مراجعان با پریشانی بالای عاطفی و استرس ثانویه را برای پیشگیری از بروز فرسودگی شغلی بکارگیرند.
- گزارش Case report از شروع تا پایان فرایند مداخله را در جلسات مرتبط ارائه نماید.

نگرشی:
- از احساسات خود در مورد ارائه خدمات مددکاری اجتماعی مراقبت تسکینی به خوبی آگاه باشد.
- از احساسات و نگرانی های عاطفی و رفتارهای هیجان محور بیمار / خانواده های نیازمند به مراقبت به خوبی آگاه باشد.
- بتواند اثر تفاوت های فردی بر خود و دیگران درک کند و به آن احترام بگذارد.
- پیش زمینه، اعتقادات، سنن و آداب مذهبی و ارزش های بیمار و خانواده را با احترام بپذیرند.
- انگیزه کافی برای ارائه مراقبت حمایتی و تسکینی از بیمار و خانواده را داشته باشد.
- حق برخورداری از یک مرگ شایسته برای بیمار نیازمند به مراقبت تسکینی را درک کند و به آن احترام بگذارد.

رفتاری:
- بیمار نیازمند به دریافت مراقبت حمایتی تسکینی را شناسایی کند.
- با استفاده از دستورالعمل های تخصصی، بیماران نیازمند دریافت مراقبت را مورد ارزیابی روانی اجتماعی قرار دهد.
- با استفاده از مهارت مصاحبه‌ای انگیزشی، انگیزه‌های درونی بیماران مقاوم و خانواده ها برای دریافت مراقبت را بیدار کند.
- تفکر انتقادی و روان شناسی مثبت در زمینه مراقبت تسکینی را بکار گیرد.
- با پریشانی روانی و اجتماعی و رنج بیمار و خانواده مواجه شده و با برقراری ارتباط همدلانه و حرفه ای در جهت تسکین آن اقدام کند.
- با جلب مشارکت بیمار و سایر ذی‌نفعان، برنامه‌ی حمایت و اهداف حمایت از بیمار را تهیه کند.

• مداخلات فردی، گروهی و جامعه ای مددکاری اجتماعی را بر اساس دستورالعمل های موجود در مورد بیماران و خانواده ها انجام دهد.
• رویکرد مدیریت مورد و سایر رویکردهای مرتبط مددکاری اجتماعی را در ارائه مراقبت حمایتی تسکینی از بیمار و خانواده بکارگیرد.
• مداخلات بالینی براي چگونگي مراقبت از فرد وخانواده و همچنین مداخله در بحران و انتقال خبر بد Bad News))را با همکاری تیم چند رشته ای مراقبت انجام دهد.
• مراقبت های پایان زندگی و سوگ را برای بیمار و خانواده انجام دهد.
• همه‌ی فعالیت‌های انجام گرفته در جریان حمایت را مستند کند و به صورت منظم به همه‌ی ذی‌نفعان بازخورد مناسب ارائه کند.
• برنامه‌ی حمایت را اجرا و با استفاده از شاخص‌های پیشرفت، میزان دست‌یابی به اهداف مراقبت را ارزشیابی کند.
• در صورت دست‌یابی بیمار به اهداف مراقبت، پس از هماهنگی‌های مورد نیاز با ذینفعان، به فرآیند حمایت خاتمه دهد.
• تکنیک های خود مراقبتی را برای کاهش پیامدهای ناشی از کار با مراجعان با پریشانی بالای عاطفی و استرس ثانویه را برای پیشگیری از بروز فرسودگی شغلی بکارگیرند.
• گزارش Case report از شروع تا پایان فرایند مداخله را در جلسات مرتبط ارائه نماید.

2-4 **جدول بخش های اصلی دوره :**

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به دقیقه	
								روش آموزش	زمان
1	مقدمه ای بر مراقبت حمایتی و تسکینی	مفاهیم پایه و تعاریف در - نظام مراقبت های حمایتی و تسکینی و ضرورت ارائه آن - ارزش ها و اصول اخلاقی - اهداف و استراتژی های نظام مراقبت تسکینی - ساختار و فرآیندهای نظام مراقبت تسکینی - مراقبت تسکینی برای کودکان و بزرگسالان - اصطلاحات تخصصی در مراقبت تسکینی	مددکاری اجتماعی، طب تسکینی،	کلاس،				نظری	360
2	مهارت های کار با تیم بین حرفه ای مراقبت	آشنایی با اعضای تیم بین - حرفه ای مراقبت و نقش و وظایف آنها - تعاملات تیمی، سختار قدرت و فنون مذاکره و به اشتراک گذاری اطلاعات در تیم مراقبت - شیوه های ارجاع در تیم - درک وتعریف هویت حرفه ای، معرفی نقش و جایگاه مددکار اجتماعی در تیم مراقبت - مدیریت تعارضات و مناقشات در تیم مراقبت - تسهیل ارتباط میان بیماران، خانواده ها و تیم مراقبت حرفه ای	مددکاری اجتماعی،	کلاس، Skill Lab،				نظری	240

2-4 **جدول بخش های اصلی دوره :**

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به دقیقه	
								روش آموزش	زمان
3	مددکاری اجتماعی در عرصه سلامت (مددکاری اجتماعی پزشکی)	آشنایی با مددکاری اجتماعی در عرصه سلامت - درک ماهیت چند بعدی مفهوم سلامت - درک عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت - تعریف مددکاری اجتماعی بیمارستانی - مشاوره و برنامه ریزی درمان - آشنایی با مدل های مراقبت بیمار محور و خانواده محور - آشنایی با پروتکل های پایه خدمات مددکاری اجتماعی در مراکز درمانی - شناخت ابعاد خدمات اجتماعی در مرکز درمانی - نقش و وظایف مددکاری اجتماعی بیمارستانی (در عرصه سلامت) - آشنایی با بیماری های نیازمند مراقبت های تسکینی - کار با بیماران مبتلا سرطان (کودکان و ب زرگسالان)، بیماران ام ، بیماران HIV اس،مبتلا به آلزایمر، دمانس -کار با بیماران کلیوی و قلبی پیشرفته و ...	مددکاری اجتماعی،	کلاسSkill Lab،				نظری	1080

2-4 **جدول بخش های اصلی دوره :**

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به دقیقه	
								روش آموزش	زمان
4	مداخلات مددکاری اجتماعی در عرصه مراقبت تسکینی	ایجاد و حفظ يك رابطه - درماني صحيح - مهارت های مصاحبه تشخیصی و همدلانه - مشاوره حمایتی مداخله در بحران و درمان - کوتاه متمرکز - مداخلات درماني فردي، گروهي و خانوادگي و آشنایی با مداخلات روانی اجتماعی با بیماران و خانواده ها آشنایی با رویکرد مدیریت مورد آشنایی با پروتکل های و تخصصی مرتبط مددکاران اجتماعی در مراکز درمانی (پروتکل سرطان و مراقبت تسکینی) - نقش و خدمات مددکار اجتماعی مراقبت های پایان زندگی و مشاوره سوگ مداخلات اجتماع محور در مراقبت تسکینی _آشنایی با مسائل فرهنگی در مراقبت تسکینی مدیریت هیجانات و آرام-سازی بیمار/ خانواده - مددکاری انعکاسی در مراقبت تسکینی	مددکاری اجتماعی،	کلاس، Skill Lab،				نظری	1200

2-4 **جدول بخش های اصلی دوره :**

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به دقیقه	
								روش آموزش	زمان
5	مقدمه ای بر مددکاری اجتماعی مراقبت تسکینی	آشنایی با تعریف و اهداف - مددکاری اجتماعی مراقبت تسکینی، معرفی نقش و جایگاه مددکار در تیم بین حرفه ای - اصول و ارزشهای مددکاری اجتماعی در مراقبت تسکینی - استانداردهای انجمن ملی مددکاری اجتماعی در مراقبت تسکینی - فرآیند و سطوح ارائه مراقبت حمایتی و تسکینی مددکاران - تدوین طرح بین رشته ای از مراقبت، شناخت دیدگاه های مختلف در مورد تصمیمات مربوط به مراقبت از بیمار - آشنایی نیازهای بیماران نیازمند مراقبت - مراقبت از مراقبان خانوادگی گزارش نویسی و مستندسازی در مددکاری	مددکاری اجتماعی،	کلاس، Skill Lab،				نظری	480
6	یادگیری اصول خود مراقبتی	توسعه خودشناسی و خودآگاهی و تمرین خود انعکاسی، آشنایی با مفهوم تفکر انتقادی، معرفی مفاهیم خستگی، مهرورزی، استرس ثانویه و فرسودگی شغلی، معرفی علایم و پیامدهای خستگی، مهرورزی، استرس ثانویه و فرسودگی شغلی، آشنایی با تکنیک های مراقبت از خود و تاب آوری، معرفی سیستم سرپرستی و نظارت در مراقبت تسکینی	مددکاری اجتماعی،	کلاس،				نظری	240

2-4 **جدول بخش های اصلی دوره :**

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به دقیقه	
								روش آموزش	زمان
7	کارآموزی و کارورزی در عرصه	عملیاتی نمودن مباحث نظری و مهارت های آموخته شده در عرصه خدمت مواجهه با بیمارو خانواده و ارائه خدمات مراقبت تسکینی تحت نظارت مربیان عملی آموزش دیده	مددکاری اجتماعی،	سایر بیمارستانها و مراکز درمانی و ...،				عملی	6000
جمع								نظری	عملی
								3600	6000

3-4 **روش ارزیابی پایان دوره مهارت آموزان :** سایر موارد||Observation|Logbook|OSCE|آزمون کتبی|

1-3-4 **شیوه ارزیابی مهارت آموزان دوره را توضیح دهید :**

Case report: هر مهارت آموز حداقل 3 مورد Case report را در جلسات سرپرستی و در فیلد عملی ارائه خواهد نمود.

4-4 **منابع آموزشی :**

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

5-4 **فهرست مهارت های تکنیکی (پروسیجرال) و غیر تکنیکی مهارت آموزان:**

عنوان مهارت	دفعات مشاهده	دفعات کمک در انجام	دفعات انجام مستقل	کل دفعات
مهارت های ارزیابی (مصاحبه، مشاهده، بازدید منزل، استفاده از فرم ها و ابزارها)	3	4	8	15
مهارت طراحی و اجرای فرایند مددکاری با استفاده از رویکرد مدیریت مورد	3	4	8	15
مهارت بکارگیری مداخلات تخصصی مددکاری اجتماعی (مداخله در بحران، مصاحبه انگیزشی، مداخله های شناختی رفتاری، حل مسئله، راه حل محور، مداخله های آموزشی، مداخلات پایان زندگی و سوگ، آرام سازی هیجانی و مدیریت استرس)	3	4	8	15

عنوان مهارت	دفعات مشاهده	دفعات کمک در انجام	دفعات انجام مستقل	کل دفعات
مهارت های گزارش نویسی و مستند سازی در مددکاری اجتماعی	3	4	8	15

استاندارد پنجم : طول مدت دوره

1-5 **مدت برگزاری دوره :**

ساعت : 160

روز : از 40 **تا :** 60

ماه : از 2 **تا :** 3

استاندارد ششم: شهریه دوره

1-6 **شهریه دوره :** 80000000 ریال

2-6 **معادل ریالی** 800 یورو برای مهارت آموزان خارجی

استاندارد هفتم :

1-7 **گواهینامه پایان دوره :**

مهارت آموز قادر خواهد بود:

با بیمار و اعضای خانواده ارتباط مناسب برقرار نماید. •
ارزیابی جامع روانی اجتماعی از بیمار و خانواده داشته باشد. •
اصول و ارزشهای اخلاقی مددکاری اجتماعی اصول مراقبت تسکینی را بشناسد و به کار گیرد. •
بیمارانی را که از مراقبت تسکینی منتفع خواهند شد را ارزیابی و شناسایی کنند. •
با درک مناسب از نقش و جایگاه مددکاری اجتماعی مراقبت تسکینی و شناخت نقش سایر اعضای تیم بین رشته • ای مراقبت، ضمن برقراری تعامل و همکاری مناسب مراقبت با کیفیت و متناسب با نیازهای بیمار و خانواده را در مجموعه های بیمارستانی و درمانگاه های سرپایی در این عرصه فراهم نماید.
رویکردها و مداخلات نظری مرتبط با مددکاری اجتماعی مراقبت تسکینی را بشناسد و آنها را در کار با بیماران و • خانواده ها بکارگیرد.
با رویکرد بیمار و خانواده محور و مشارکت آنها به شناسایی نیازها، طراحی و اجرای طرح مداخله اقدام نماید. •
با طراحی و اجرای مداخلات روانی اجتماعی حساس به فرهنگ بیمار و خانواده مراقبت موثری از گروه هدف به • ویژه در مراحل پایان زندگی داشته باشد.
در مشاوره و مداخلات سوگ نقش موثری ایفا نماید. •
در همه مراحل مراقبت ارزشیابی خدمات را مد نظر قرار داده و نسبت به مستند سازی فعالیت های حرفه ای • اقدام نماید.

2-7 **اعتبار گواهینامه** سال ۵